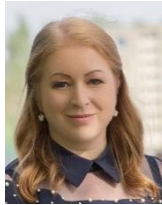

PROFESIJOS TERMINŲ VARTOSENOS TYRIMAS

Aušra Rimkutė-Ganusauskienė
Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: A. Rimkutė-Ganusauskienė
E. paštas: ausra.ganusauskiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės pr. 20, Kaunas
Telefono nr.: +370 612 40069
Tyrimų kryptis (-ys): H 004 Filologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Šiuolaikinis mokslas vystosi neįtikėtinai greitai, atsiranda naujų daiktų, reiškinių, o su jais atsiranda ir poreikis juos įvardyti. Taigi, prireikia ir naujų terminų. Vis dažniau mokslininkai, dėstytojai, vertėjai, redaktoriai ir kt. kalbos vartotojai jaučia terminų stygių ir kartais net mano, kad kitų kalbų terminija yra tikslesnė, aiškesnė ar net labiau norminė. Siekiant išsiaiškinti, su kokiomis profesijos terminų vartosenos problemomis susiduria Kauno kolegijos dėstytojai, 2023 m. kovo mėnesį buvo atliktas tyrimas „Terminijos normos ir realioji vartoseną akademinėje veikloje“. Tyrimo tikslas – atskleisti Kauno kolegijoje dirbančių dėstytojų profesijos terminų vartosenos ypatybes.

Reikšminiai žodžiai: apibrėžtis, profesinė leksika, terminas, terminų šaltiniai, terminų vartoseną, vartoseną

Tyrimo metodai. Atliekant tyrimą taikytas analitinis aprašomasis ir lyginamasis metodai, pasitelkiama statistinė analizė ir apklausa. Atviri atsakymai analizuojami taikant turinio analizės metodą.

Rezultatai ir (arba) išvados. Tyrimo rezultatai atskleidžia, kad Kauno kolegijos dėstytojai dažniausiai naudojami savo srities terminų žodynais ir standartais, kiek rečiau terminų duomenų bazėse. Nors daugumai respondentų svarbi išteklių kokybė, tačiau daugelis linksta naudotis paieškos sistemoje „Google“ rastais terminų šaltiniais, kurie ne visi yra patikimi ir (ar) parengti specialistų. Dalis dėstytojų naudojami kokybiškai, reguliariai atnaujinamais, lengvai pasiekiamais, atvirais ir sutelktais vienoje vietoje terminų ištekliams. Nustatyta, kad Kauno kolegijos dėstytojai yra linkę pirmenybę teikti norminiams terminams, tokiems kaip *atmintukas, rinkodara, žymeklis, pokalbių kambarys, bandomasis projektas, pateiktis, sutartis* ir kt. Tai sietina tiek su poreikiu dirbant su studentais vartoti taisyklingus terminus, tiek su pačių dėstytojų sąmoningu apsisprendimu kalbėti taisyklinga mokslo kalba. Netaisyklingų terminų, pvz.: *čatas, webinaras, kontraktas, e-mailas, pilotinis projektas* ir kt., vartoseną labiau sietinas su įpročiu šnekamojoje kalboje vartoti netaisyklingus terminus, taigi, su profesinio žargono įtaka akademinėi kalbai. Dėstytojai, norėdami vartoti taisyklingus ir kalbinius reikalavimus atitinkančius profesijos terminus, turėtų ne tik puikiai išmanyti savo dėstomą dalyką, bet ir gilinti kalbinę kompetenciją, naudotis naujausiais terminų bankais ir žodynais, susipažinti su naujausiais Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimais. Tik tokiu atveju studentai galės iš dėstytojų mokyti taisyklingos tam tikros srities terminijos.

Originalumas ir (arba) praktinis reikšmingumas. Tyrimo rezultatai rodo, kad Kauno kolegijos dėstytojai turėtų labiau domėtis profesijos terminų vartosenos klausimais ir stiprinti naudojimąsi patikimais savo srities terminijos šaltiniais, todėl rekomenduotina rengti seminarus terminų vartosenos ir paieškos bei kitais aktualiais klausimais.